

Invitasjon til workshop

”Herregården og dens mennesker – Herregårdskulturen i Norge” Et bokprosjekt

Sted: Kristine Bonnevis hus, Blindernv 31, Universitetet i Oslo
(Blindern), KL18, U182 (Auditorium 1)

Tid: Mandag 5. november 2007 kl. 10.30-17.30

Påmelding: Innen 29.10 til:

Richard Susegg rsusegg@gmail.com +47 91 72 75 71
Kr. 200,- som dekker lunch betales ved inngangen

Tema for workshopen er bokprosjektet :

”Herregården og dens mennesker – Herregårdskulturen i Norge” av Arne Bugge Amundsen og Einar Sørensen.

Boken er under arbeid, og workshopen er tenkt som en ”midtveissamling”, der forfatterne ønsker å drøfte ulike sider ved herregårdsforskningen i dag. Boken vil være den første grundige behandling av emnet i Norge basert på nyere forskning og problemstillinger.

I Norge er herregårder og adel et fortrent og fortiet fenomen som aldri passet inn i den norske nasjonsbyggingen. Herregårdene i Norge representerte imidlertid en langt mer omfattende virkelighet enn hva deres historiske skjebne i dag skulle tilsi. Herregården dannet omdreiningspunktet for en aristokratisk kultur. Bebyggelsen står som metaforer for denne kulturen; det er anleggene som synliggjør fenomenet. Herregårdene var en måte å organisere samfunnet på. De uttrykte en samfunnsorden og formet deler av norsk landskap gjennom flere hundre år. Utgangspunktet var et driftssystem basert på relasjoner mellom herremannen og et sammensatt system av leilendinger og husmenn.

De som eide og brukte herregårdene formet det norske samfunnet i betydelig grad. Mange lokalsamfunn kan føre sine næringsveier og historie tilbake til herregårdenes betydning i fortiden. Fenomener *herregårder* og *adel* er knyttet sammen. Selv om herregårdskulturen var nedslag av en felles europeisk kultur, utgjør de norsk herregårdene en spesiell og mangslungen historie. I sin tilpasning til skiftende tiders forutsetninger, fungerer herregårdene som ”speil” av en kultur hvor perspektivet gjennom århundrene har skiftet fra adelsfolk til byborgere, embetsfamilier og storbønder.

Herregårdene i Norge har gjennomgått stor forandring gjennom århundrene innen driftsmåte, organisering og ikke minst eiernes posisjon og handlingsrom i samfunnet. Norske tradisjoner og ressursgrunnlag har skapt spesielle betingelser for herregårder og godsdrift. Selv om herregårdskulturens storhetstid falt sammen med dansketiden, så opphørte fenomenet langt i fra etter 1814.

Bokprosjektet er støttet av *Stiftelsen Fritt Ord* som også støtter denne workshopen.

Velkommen!

Einar Sørensen

Arne Bugge Amundsen

Program:

Innledere:

10.30-11.00 Arne Bugge Amundsen og Einar Sørensen:
Herregårdene: En norsk virkelighet satt på sidelinjen

11.00-11.45 John Erichsen: Det danske herregårdsverket: Emne med
fornyet aktualitet? Kritisk tilbakeblikk

11.45-12.30 Fredric Bedoire: Herregårdsforskning i Sverige – status og
perspektiv

Lunch 12.30-13.30

13.30-14.15 Carsten Porskrog Rasmussen: Fellesmonarkiets adel og
aristokrati, faser og perioder

14.15-15.00 Erik Rudeng: Politiske og internasjonale perspektiver på det
norske herregårdsmiljøets svanesang etter 1920

15.00-15.15 Pause m kaffe

15.15-15.45 Britta Andersen: Herregårdene i det danske museumsland-
skapet

15.45-16.15 Aina Aske: Norske herregårder i dag, ressurs eller anakron-
isme?

Paneldiskusjon:

Hva bør et norsk ett binds verk om herregårdene inneholde?

Synsvinkler – erfaringer – begrensninger.

Korte innlegg fra innlederne og diskusjon med salen.

Om innlederne:

John Erichsen – forfatter og museumsmann, konsulent ved Reventlow-
museet Pederstrup, Lolland

Fredric Bedoire – professor i arkitekturhistorie, Kgl. Konsthögskolan,
Stockholm

Carsten Porskrog Rasmussen – lektor i historie, Aarhus Universitet

Erik Rudeng – direktør ved Stiftelsen Fritt Ord, Oslo

Britta Andersen – direktør ved Jyllands Herregårdsmuseum, Gammel
Estrup

Aina Aske – konservator/kulturminnerådgiver, Larvik Museum

Einar Sørensen – sjefskonservator ved Drammens Museum

Arne Bugge Amundsen – professor i kulturhistorie, Universitetet i Oslo